

ŠIKANA

- Šikanování je jakékoliv chování, jehož **záměrem je ublížit jedinci, ohrozit nebo zastrašovat** jiného žáka, případně skupinu žáků.
- Je to cílené a obvykle **opakované užití násilí** jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit.
- Zahrnuje jak **fyzické útoky** v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak i **útoky slovní** v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování.
- Může mít i **formu sexuálního obtěžování a zneužívání**.
- Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako **nápadné přehlížení a ignorování** žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. (MŠMT)"

- „jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresi a manipulaci“ (Kolář)
- Antisociální chování

Typicky jde o:

- Fyzickou agresi (škrčení, bití, svazování ...)
- Slovní agresi (nadávky, výhružky ...)
- Krádeže, ničení a manipulace s věcmi
- Násilné a manipulativní příkazy
- Zraňování izolací, oklikou „uměleckými“ výtvary

Šikanování jako porucha vztahů ve skupině

Šikanování jako onemocnění celé skupiny

STADIA ŠIKANOVÁNÍ

1) zrod ostrakismu

mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen necítí dobře

2) fyzická agrese a přitvrzování manipulace

Zátěžové situace (ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod)

Skupina výrazně agresivních asociálních jedinců se sejde v jedné třídě

3) vytvoření jádra (klíčový moment)

Vytváří se skupina agresorů, "úderné jádro".

4) většina přijímá normy

Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem.

5) totalita neboli dokonalá šikana

Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování“.

KYBERŠIKANA

- = zneužití informačních komunikačních technologií, zejména pak mobilních telefonů a Internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně vyvést z rovnováhy
- druh šikany využívající elektronické prostředky
- Ze zahraničních výzkumů prováděných v Anglii, USA, Kanadě a Austrálii v letech 2005-2007 vyplývá, že obětí kyberšikany se stalo **25 – 35 % dětí**.
- Téměř polovina respondentů s nikým o řešení kyberšikany nikdy nehovořila ani se o tom nedozvěděla z jiného zdroje (např. z médií).

charakteristické rysy

- **Anonymita**
- umožňuje agresorům agresii stupňovat a dovolit si to, co by si tváří v tvář nedovolili
- **Nezávislost na místě a čase**
- na rozdíl od klasické šikany nemáme kam před kyberšikanou utéct – dostane se i k nám domů
- **Proměna agresora i oběti**
- není zapotřebí fyzická síla, ale zdatnost v komunikačních technologiích
- vyšší riziko hrozí dětem, které jsou na mobilech nebo počítačích závislé
- **Široké obecnostvo**
- **Obtížná kontrola a rychlé šíření**

Typy kyberšikany

- dva typy kyberšikany:
- **přímé útoky** (zprávy posílané přímo obětem)
- **kyberšikana v zastoupení** (využívání druhých pro šikanu obětí v kyberprostoru / vydávání se za oběť a její poškozování).
- Popište ukazatele kyberšikanování

příklad

- „star wars kid“
- <https://www.youtube.com/watch?v=HPPj6viIbmU>

Listina dětských práv na Internetu

- >> Mám právo bádát, učit se a užívat si na Internetu všechny dobré věci.
- >> Mám právo nevyplňovat na Internetu žádné formuláře a neodpovídat na otázky.
- >> Mám právo uchovávat veškeré informace o sobě v tajnosti.
- >> Mám právo se na Internetu cítit bezpečně a být v bezpečí.
- >> Mám právo ignorovat e-maily a zprávy od lidí, které neznám nebo kterým nevěřím.
- >> Mám právo vždy požádat rodiče nebo vychovatele o pomoc.
- >> Mám právo necítit se provinile, když se na obrazovce počítače objeví odporné věci.
- >> Mám právo nahlásit dospělým každého, kdo se na Internetu chová divně.
- >> Mám právo, aby mne nikdo neobtěžoval a netrápil.
- >> Mám právo, aby mi lidé na Internetu prokazovali respekt.

Pravidla a doporučení pro bezpečné užívání Internetu

- Vždy respektujte ostatní uživatele. „Nečiň druhým to, co nechceš, aby činili tobě.“
- Nezapomeňte: opatrný internetový serfař je inteligentní serfař.
- Neposílejte nikomu, koho neznáte, svou fotografii a už vůbec ne intimní, nesdělujte mu svůj věk.

- Dobře si rozmyslete, co odesíláte a komu.²³
- Udržujte hesla k e-mailu i jinam v tajnosti, nesdělujte je ani kamarádovi.²⁴
- Nedávejte nikomu své osobní údaje, adresu ani telefon. Nevíte, kdo se skrývá za monitorem.²⁵
- Nevěřte každé informaci, kterou na Internetu získáte.
- Seznamte se s pravidly chatu či diskuse, ať víte, co je zakázáno dělat.²⁶
- Když se s někým nechcete bavit, nebavte se.
- Nikdy neodpovídejte na neslušné, hrubé nebo vulgární emaily a vzkazy.

- Nedomlouvejte si schůzku po Internetu, aniž byste o tom řekli někomu jinému (nejlépe alespoň jednomu z rodičů).
- Pokud vás nějaký obrázek nebo e-mail šokuje, okamžitě opusťte webovou stránku.
- Svěřte se (nejlépe dospělému), pokud vás stránky vyděsí nebo přivedou do rozpaků.
- Nedejte šanci virům. Neotevírejte přílohu zprávy, která přišla z neznámé adresy.
- Seznamte se s riziky, která souvisí s elektronickou komunikací.

Kybergrooming

- chování internetových uživatelů, které má v dítěti vyvolat falešnou důvěru a připravit je na schůzku v reálném světě, jejímž cílem je oběť pohlavně zneužít
- Groomer s obětí komunikuje přes Internet i několik měsíců.
- Pokud se ji nedaří ke schůzce přesvědčit, přichází na řadu různá forma nátlaku, například vyhrožování zveřejněním choulostivých fotografií, které se agresorovi předtím z oběti podařilo vylákat.

Prevence závislosti na PC / Internetu, uvědomělá práce s technologiemi a rozvoj kompetencí / ochrana soukromých dat

- rizika virtuální komunikace
- https://www.youtube.com/watch?v=bx6aWmZZYmM&list=PLVUgpMPuSbXCSA_InuMsofKJuvgBAuGhV